

Gliwice, listopad 2015 r.

mgr Ewa Chawińska

Zakład Radioterapii, I.O. Gliwice

Streszczenie pracy doktorskiej: „Rola epidemiologii geograficznej w ocenie ryzyka zachorowalności na nowotwory złośliwe na przykładzie województwa opolskiego”

Cel pracy

Celem pracy jest ocena związku (relacji) między zapadalnością na choroby nowotworowe a tłem demograficznym mieszkańców Opolszczyzny, wyrażonym stopą bezrobocia, gęstością zaludnienia i skupiskami mniejszości niemieckiej na przestrzeni ostatnich lat. Uzyskane przy pomocy odpowiednich metod geostatystycznych wyniki, poprzez wskazania współzależności statystycznie istotnych, mogą stanowić nie tylko wartość naukowo-poznawczą, ale także być przydatne władzom samorządowym oraz administracji służby zdrowia w zabezpieczaniu lokalnych potrzeb onkologicznych w regionie.

Materiał badawczy

Materiał badawczy w poszczególnych analizach epidemiologicznych stanowią dane pochodzące z Opolskiego Rejestru Nowotworów, obejmujące łącznie wszystkie umiejscowienia nowotworów złośliwych w populacji mężczyzn i kobiet – oznaczonych symbolem C po X rewizji Międzynarodowej klasyfikacji chorób i problemów zdrowotnych (ang. *International Classification of Diseases*) oraz lata 2006–2012. Dane dotyczące ludności woj. opolskiego oraz bezrobocia w regionie w tymże okresie uzyskałam z Urzędu Statystycznego w Opolu, natomiast oszacowanie mniejszości niemieckiej z raportu opublikowanego przez Główny Urząd Statystyczny w Warszawie.

Streszczenie prac

W artykule *“Unemployment and lung cancer incidence in the province of Opole”* podjęłam się oceny uwarunkowań społeczno-ekonomicznych zachorowań na nowotwory złośliwe. W pracy tej porównałam stopy bezrobocia w poszczególnych jednostkach administracyjnych w woj. opolskim, z danymi Opolskiego Rejestru Nowotworów dotyczących chorych w wieku produkcyjnym. Okazało się, że dochodzący nawet do 25% wskaźnik tego zjawiska korelował przestrzennie z zachorowaniami na raka płuc. Dotyczył on jednak tylko populacji męskiej. Wyznaczony współczynnik regresji przestrzennej wskazał, że

wzrost stopy bezrobocia o 10% skutkuje przeciętnie 27% wyższą ryzyka raka płuc w populacji mężczyzn w wieku produkcyjnym.

W artykule „*Interrelation between population density and cancer incidence in the province of Opole, Poland*” podjęłam się oceny związku gęstości zaludnienia z zachorowalnością na nowotwory złośliwe na Opolszczyźnie. Wyniki wskazały, iż w miejskich jednostkach administracyjnych ryzyko zachorowania na nowotwory było wyższe, niż w jednostkach wiejskich. Liczbowo wyglądało to w sposób następujący: wyższa gęstość zaludnienia o 1000 mieszk./km² generowała średnio 13% wzrost częstości chorób na nowotwór u mężczyzn i 16% u kobiet.

W moim ostatnim artykule „*There is a lower risk of cancer in the areas inhabited by the German minority in the region of Opole, Poland*” kontynuowałam prowadzone na obszarze woj. opolskiego badania epidemiologiczne nt. spostrzeżonych przez mojego promotora związków zachorowań na nowotwory złośliwe z czynnikiem narodowościowym. Wyniki jakie otrzymałam wskazały, iż w ostatnim czasie nie zanotowano istotnego trendu zachorowania na nowotwory złośliwe zarówno u kobiet jak i mężczyzn, a ich poziom wskazuje na epidemiologiczną stagnację, ponadto, na terenie zamieszkałym przez mniejszość niemiecką stwierdziłam występowanie statystycznie istotnego skupiska zachorowań na nowotwory złośliwe, cechującego się niższym o kilkanaście procent względnym ryzykiem jego wystąpienia w porównaniu z resztą regionu. Skupiska chorób o podwyższonym ryzyku względnym stanowią duże miasta Opolszczyzny, zamieszkałe w przewadze przez ludność napływową, zaś mapy tych wzorców przestrzennych są niemal identyczne dla mężczyzn i kobiet. Ponadto, na podstawie wyznaczonych współczynników z regresji przestrzennej okazało się, że w jednostkach administracyjnych, w których frakcja mniejszości niemieckiej jest wyższa niż 10%, ryzyko zachorowania na nowotwory w porównaniu z repatriantami u mężczyzn było niższe o 13%, zaś u kobiet o 16%.